



**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o dokumentach paszportowych
(druk nr 568)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa zmienia ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych.

Podstawowym celem nowelizacji jest rezygnacja z możliwości przechowywania danych biometrycznych w postaci odcisków palców w ewidencjach paszportowych, po czasie niezbędnym do wydania paszportu. Dane te będą mogły być przechowywane w ewidencji jedynie do czasu wpisania przez organ paszportowy do ewidencji potwierdzenia przyjęcia sporządzonego dokumentu paszportowego.

Zgodnie z opiniowaną ustawą dane z ewidencji paszportowych w postaci odcisków palców nie będą mogły być udostępniane Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Policji, prokuratorowi, sądowi, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Żandarmerii Wojskowej, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych oraz Biuru Ochrony Rządu - podmiotom generalnie uprawnionym do korzystania z danych zawartych w centralnej ewidencji paszportowej.

Przedmiotowa ustawa ma wejść w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia. Stosunkowo krótki okres *vacatio legis* ustawy i uznanie przez Radę Ministrów projektu ustawy za pilny uzasadnione jest ostatecznym terminem, od którego należy stosować unijne przepisy dotyczące danych biometrycznych w postaci odcisków palców, tj. 29 czerwca 2009 r. (rozporządzenie Rady (WE) nr 2252/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez Państwa Członkowskie, w związku z decyzją Komisji z dnia 28 czerwca 2006 r. ustanawiającą specyfikacje techniczne dla norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez państwa

członkowskie). Powyższy termin, jako ten, do którego można wydawać dokumenty paszportowe bez zamieszczania w nich odcisków palców wskazany jest w art. 64 ustawy o dokumentach paszportowych.

Ostatnia ze zmian zawartych w opiniowanej ustawie dotyczy wprowadzenia podstawy prawnej do wpisywania do ewidencji paszportowych informacji o zastosowaniu oraz uchyleniu lub zmianie przez uprawniony organ środka zapobiegawczego w postaci zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem dokumentu paszportowego lub o tymczasowym zatrzymaniu dokumentu paszportowego przez uprawniony organ.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 42. posiedzeniu w dniu 21 maja 2009 r. w oparciu o pilny projekt rządowy. Projekt ten był przedmiotem prac sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Komisja, po rozpatrzeniu przedłożenia wprowadziła do niego poprawki mieszczące się w meritum rozwiązań rządowych. W trakcie drugiego czytania nie zostały zgłoszone nowe poprawki. Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez komisję.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 pkt 1 nowelizacji, art. 50 pkt 3a ustawy.

Dodawany nowelizacją art. 50 pkt 3a ustawy stanowi, że w ewidencjach paszportowych wpisuje się informację o zastosowaniu oraz uchyleniu lub zmianie przez uprawniony organ środka zapobiegawczego w postaci zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem dokumentu paszportowego lub o tymczasowym zatrzymaniu dokumentu paszportowego przez uprawniony organ. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy takie rozwiązanie "pozwoli uniknąć sytuacji wydania przez organ paszportowy kolejnego paszportu, w miejsce dokumentu zatrzymanego na podstawie art. 277 § 1 kpk." Należy jednak zauważyć, że ustawodawca nieprecyzyjnie odsyła do instytucji przedmiotowego środka zapobiegawczego pomijając zakaz wydania paszportu oraz posługując się niewystępującym na gruncie art. 277 doktrynalnym pojęciem "tymczasowego" zatrzymania dokumentu paszportowego. Wydaje się, że właściwsze w tym zakresie byłoby odesłanie wprost do art. 277 kpk.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 1, pkt 3a otrzymuje brzmienie:

"3a) informację o zastosowaniu oraz uchyleniu lub zmianie środka zapobiegawczego lub tymczasowym zatrzymaniu dokumentu paszportowego, o których mowa w art. 277 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.);"

Zastosowanie poprawnego odesłania nie rozwiąże jednak kolejnego zarzutu stawianego przedmiotowej zmianie. Analizując zmiany związane z dodaniem pkt 3a w art. 50 ustawy nie sposób nie odnieść się do kwestii uzyskania przez organ paszportowy informacji dotyczącej zastosowania środka zapobiegawczego w postaci zakazu opuszczania kraju, połączonego z zatrzymaniem paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy albo z zakazem wydania takiego dokumentu. Brak jest bowiem ustawowej podstawy do automatycznego przekazywania danych przez organy uprawnione do zastosowania przedmiotowego środka zapobiegawczego. Tą podstawą nie może być art. 38 ustawy mówiący o unieważnieniu dokumentu na wniosek sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, czy też art. 17 ustawy, który stanowi o odmowie wydania dokumentu paszportowego w analogicznych sytuacjach. Wnioski te nie muszą być bowiem składane w każdym przypadku zastosowania środka zapobiegawczego w postępowaniu karnym. Wydaje się także, że wnioski te nie zawsze muszą być składane w związku z zastosowaniem środka zapobiegawczego przewidzianego w art. 277 kpk.

Jedyną podstawą do przekazywania przedmiotowej informacji jest, wydane na podstawie art. 41 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych oraz wydane na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, rozporządzenie – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

Nałożenie ustawowego obowiązku dotyczącego zamieszczania w ewidencjach paszportowych informacji o zastosowanym środku zapobiegawczym powinno być skorelowane z ustawowym obowiązkiem przekazywania tej informacji. Uwaga ta wraz z sygnalizowanymi wątpliwościami dotyczącymi wzajemnej relacji art. 277 kpk z art. 17 i art. 38 ustawy o dokumentach paszportowych (także art. 50 pkt 3a z już obowiązującym art. 50 pkt 2 nakazującym umieszczać w ewidencji informację o odmowie wydania dokumentów z powodów, o których mowa w art. 17 ust. 1) stanowi postulat *de lege ferenda*.

2) art. 1 pkt 2 nowelizacji, art. 50a ust. 1 ustawy.

Na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy dane biometryczne w postaci odcisków palców przechowywane są w ewidencji paszportowej do czasu wpisania przez organ paszportowy do tej ewidencji potwierdzenia przyjęcia sporządzonego dokumentu paszportowego. Tymczasem w ustawie nie ma przepisu materialnego stanowiącego podstawę dokonania wpisu oraz przepisu statuującego obowiązek potwierdzenia przyjęcia sporządzonego dokumentu paszportowego (nałożonego na odbierającego dokument paszportowy?).

Wobec powyższego wydaje się, że ostateczny termin, do którego przechowywane są dane biometryczne w postaci odcisków palców może zostać wskazany poprzez dzień odebrania dokumentu, jako znajdujący umocowanie w ustawie (art. 15 ustawy).

Ewentualnie, należy rozważyć wprowadzenie stosownych zmian umożliwiających doprecyzowanie przyjętej przez ustawodawcę koncepcji "potwierdzenia przyjęcia sporządzonego dokumentu paszportowego".

Szymon Giderewicz

legislator